

14.05.2024

POL-2024-68318

Eduskunnan hallintovaliokunnalle

Eduskunnan hallintovaliokunnan lausuntopyyntö 6.5.2024, asia HE 28/2024 vp

Eduskunnan hallintovaliokunta on pyytänyt keskusrikospoliisilta kirjallista lausuntoa hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi kansainvälistä suojelua hakevan vastaanotosta sekä ihmiskaupan uhrin tunnistamisesta ja auttamisesta annetun lain 20 ja 21 §:n väliaikaisesta muuttamisesta.

1. Lausuttavana oleva asia

Esityksen mukaan kansainvälistä suojelua hakevalle, tilapäistä suojelua saavalle ja ihmiskaupan uhrille, jolla ei ole kotikuntaa, myönnettävän vastaanottorahan ja käyttörahan nykyistä kansaneläkeindeksillä tarkistettua määrää pienennettäisiin välttämättömänä toimeentulotukena myönnettävien toimeentulotuen laskennallisten ravintomenojen määrän tasolle. Mainittua tukea myönnetään välttämättömän toimeentulon ja huolenpidon turvaamiseksi esimerkiksi tilapäisesti Suomessa oleskeleville. Tukea myönnetään myös ilman laillista oleskelulupaa maassa oleskeleville. Esityksessä ei määritellä vastaanottorahaa saavan asiakkaan ihmisarvoisen elämän edellytysten vähimmäistasoa.

Keskusrikospoliisi lausuu asiassa seuraavaa.

2. Keskusrikospoliisin rooli

Poliisin tehtävä on oikeus- ja yhteiskuntajärjestyksen turvaaminen, kansallisen turvallisuuden suojaaminen, yleisen järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitäminen sekä rikosten ennalta estäminen, paljastaminen, selvittäminen ja syyteharkintaan saattaminen.

Keskusrikospoliisin erityiseksi tehtäväksi on säädetty muun muassa torjua kansainvälistä, järjestäytynyttä, ammattimaista, taloudellista ja muuta vakavaa rikollisuutta.

Keskusrikospoliisi vastaa poliisissa lisäksi valtakunnallisen ihmiskauppa- ja lähirikollisuuteen liittyvän tilannekuvan keskitetystä muodostamisesta ja ylläpitämisestä. Edellä mainitun tilannekuva- ja analyysityön kautta voidaan suunnata toimintaa ja kohdentaa ennalta estäviä toimenpiteitä.

2.1. Rikollisuus

Keskusrikospoliisi arvioi, että esitys saattaa vahvistaa osan kansainvälistä suojelua hakevista tahtotilaa etsiä vaihtoehtoisia tulonlähteitä, kuten työtä tai muita tapoja kattaa rahan tarpeita.

Keskusrikospoliisi toteaa, että esityksen vaikutusta rikollisen toiminnan muotoihin on luotettavasti ja yksityiskohtaisesti hyvin haastavaa arvioida.

Ehdotetut muutokset saattavat näkyä jossain määrin esimerkiksi talousrikollisuutena ja työperäisen hyväksikäytön rikoksina, mukaan lukien ihmis-kaupparikoksina. Edellä mainittujen rikollisen toiminnan muotojen kasvuun vaikuttaa merkittävästi kuitenkin myös useita muita muuttujia. Rikollisen toimijoiden määrään vaikuttaa huomattavasti lisäksi rikoksista kiinnijäämisen riski.

Esityksen muutosten mahdollisia vaikutuksia poliisin tietoon tulevaan työperäisen hyväksikäytön rikollisuuteen on keskusrikospoliisin mahdollista havainnoida poliisin valtakunnallisen ihmiskaupparikollisuuden tilannekuvan kautta.

Keskusrikospoliisi arvioi, ettei esityksellä ole tämän hetken tilanteessa merkittäviä vaikutuksia Suomessa esiintyvään vakavaan ja järjestäytyneeseen rikollisuuteen.

Keskusrikospoliisin apulaispäällikkö Timo Kilpeläinen

Rikosylitarkastaja Ari Lahti

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu asianhallintajärjestelmässä. Poliisi 14.05.2024 klo 08:47. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa kirjaimosta.

Jakelu

Eduskunnan hallintovaliokunta, HaV@eduskunta.fi

Tiedoksi

Poliisihallitus